

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABES-BOLYAI CLUJ
1.2 Facultatea	DREPT
1.3 Departamentul	DREPT PRIVAT
1.4 Domeniul de studii	DREPT
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studiu / Calificarea	DREPT

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	DREPT CIVIL. SUCCESIUNI						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector univ. dr. KOCSIS JOZSEF						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector univ. dr. Ioana Varga, Dr. Balea Dumitru , Dr. Kocsis Jozsef						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	VI	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					32
Tutoriat					5
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	94				
3.8 Total ore pe semestru	150				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu este cazul
4.2 de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Nu e cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Nu e cazul

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	Utilizarea adecvată a conceptelor teoriilor, paradigmelor și a metodologiilor din domeniul juridic; aplicarea cunoștințelor necesare în culegerea datelor și informațiilor referitoare la o problemă de drept concretă; utilizarea legislației în vigoare în analiza situațiilor juridice, în încadrarea lor corectă din punct de vedere juridic și în soluționarea lor.
Competențe transversale	Realizarea sarcinilor profesionale în mod eficient și responsabil, cu respectarea regulilor deontologice specifice domeniului; aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă (cu elemente de interdisciplinaritate); utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională; participarea la proiecte cu caracter științific și demonstrarea capacității de a identifica oportunități pentru propria dezvoltare profesională;

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	• Studentul cunoaște conceptele fundamentale din materie, a setului de norme legale care reglementează materia succesiunilor, a instituțiilor de drept succesoral;
Aptitudini	• Studentul este capabil să aplice cunoștințele acumulate, conceptele și normele legale studiate, are baza necesară pentru transpunerea practică a cunoștințelor acumulate; • Are aptitudinea de a rezolva problemele generate de devoluțiunea unei moșteniri, fie ea legală sau testamentară; • Să realizeze conexiuni între noțiunile studiate;
Responsabilități și autonomie	• Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru analiza și soluționarea diferitelor probleme juridice care pot apărea cu ocazia unei transmisiuni succesorale

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	1. însușirea regulilor devoluțiunii succesorale legale și testamentare; 2. identificarea și rezolvarea problemelor juridice generate de anumite norme legale si conventionale în materie succesoră sau în materia contractului de donație;
7.2 Obiectivele specifice	1. asigurarea unei operativități în lucrul cu Codul civil; 2. dezvoltarea raționamentului juridic; 3. dezvoltarea abilității de analiză și sinteză a informației acumulate;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
I. Aspecte introductive. Despre succesiuni în general. Momentul și locul deschiderea succesiunii. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni. Capacitatea succesoră	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
II. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni. Vocația succesoră. Nedemnitatea succesoră	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
III. Moștenirea legală. Principiile devoluțiunii succesorale legale. Excepții. Reprezentarea succesoră	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
IV. Moștenitorii legali. Drepturile succesorale ale soțului supraviețuitor	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
V. Dreptul comun al desherenței. Liberalitățile. Aspecte generale.	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
VI. Contractul de donație. Noțiune. Condiții de validitate. Forme. Efecte. Revocarea donațiilor.	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
VII. Moștenirea testamentară. Testamentul – regim juridic general Forme testamentare. Condițiile de fond ale testamentelor. Ineficacitate.	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
VIII. Legatul. Aspecte generale. Categorii. Efecte. Ineficacitatea legatelor.	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
IX. Dezmoștenirea. Execuția testamentară Limitări ale dreptului de a dispune prin testament . Pactele asupra unei succesiuni nedeschise.	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	

X. Limitări ale dreptului de a dispune <i>mortis causa</i> – Rezerva succesorală. Cotitatea disponibilă a moștenirii. Reducțiunea liberalităților excesive	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
XI. Opțiunea succesorală. Aspecte generale. Acceptarea moștenirii. Renunțarea la moștenire. Procedura succesorală notarială.	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
XII. Transmisiunea activului și pasivului succesoral. Activul succesoral. Raportul donațiilor.	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
XIII. Pasivul succesoral. Conținut. Contribuția moștenitorilor. Concursul creditorilor. Aspecte procedurale. Raportul datoriilor.	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	
XIV. Sezina succesorală. Petiția de ereditate. Partajul succesoral. Partajul de ascendent	expunerea, problematizarea, comentarea textelor legale, discutii	

Bibliografie

Obligatorie:

1. J. Kocsis, P. Vasilescu, Drept civil. Succesiuni, ed. Hamangiu, București, 2016.
2. D. Chirică, Tratat de drept civil. Succesiunile și liberalitățile, Hamangiu, București, 2017.
3. Fr. Deak, R. Popescu, L. Mihai, „Tratat de drept succesoral”, vol. I- III., Universul juridic, București, 2023;
4. Mircea-Dan Bob-Bocșan, Manual de succesiuni și liberalități. Curs universitar , ed. Universul Juridic, București, 2024;

Facultativă

1. A-M. Leroyer, Droit des successions, Dalloz, Paris, 2014;
2. S. Ferré-André, Successions et libéralités, Dalloz, Paris, 2012;
3. M. Grimaldi, Droit des successions, LexisNexis, Paris, ed. a 7-a, 2017
4. M.D. Bob, Probleme de moșteniri în vechiul și în noul Cod civil, Universul Juridic, București, 2012.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
I. Noțiuni generale. Reglementarea și importanța practică a dreptului succesoral. Data și locul deschiderii succesiunii.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate.	
II. Condițiile pentru a putea moșteni – Capacitatea succesorală. Vocația succesorală. Nedemnitățile succesorală – elemente generale	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate.	
III. Nedemnitățile succesorală – analiză, situații, consecințe de ordin practic. Cazuistică.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate. Situații practice aplicate.	
IV. Moștenirea legală. Principiile devoluțiunii succesoriale legale. Reprezentarea succesorală – analiză aplicată a instituției.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate. Situații practice aplicate.	

V. Moștenitorii legali. Ilustrarea diferitelor ipoteze practice întâlnite. Drepturile succesoriale ale soțului supraviețuitor.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate.	
VI. Drepturile statului asupra moștenirilor vacante. Moștenirea testamentară. Testamentul – regim juridic general	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate.	
VII. Contractul de donație. Analiză. Modalitate de formare. Efecte. Clauze specifice.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate.	
VIII. Analiza formelor testamentare prevăzute de lege – mod de întocmire, conținut și validitate. Ipoteze teoretice și practice referitoare la condițiile de fond ale testamentelor. Ineficacitate. Forma și tipologia legatelor – prin raportare la analiza conținutului acestora. Delimitarea efectelor specifice. Ineficacitatea legatelor.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate. Analiză practică a diverselor tipuri de legate.	
IX. Limitele dreptului de a dispune prin testament – Pactele asupra unor succesiuni nedeschise – delimitare și efecte. Ipoteze și consecințe practice și legale ale exheredării.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate.	
X. Limitări ale dreptului de a dispune mortis causa – Substitutiile fideicomisare – situații practice și efecte specifice. Delimitare de alte figuri juridice asemănătoare. Limitări legale impuse.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate.	
XI. Rezerva succesorală – determinare conceptuală și mod de calcul. Cotitatea disponibilă a moștenirii – modul de determinare. Cotitatea disponibilă specială a moștenirii.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate. Cazuri practice de calcul și determinare specifică.	
XII. Raportul donațiilor. Imputarea liberalităților. Reducțiunea liberalităților excesive – aplicații practice.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate. Cazuri practice de calcul și determinare specifică.	
XIII. Opțiunea succesorală – subiecte, exercitare, limite. Acceptarea moștenirii. Renunțarea la moștenire Consecințele acceptării/renunțării la moștenire. Certificatul de moștenitor. Activul succesoral. Pasivul succesoral – delimitare și semnificație. Determinarea contribuției moștenitorilor. Concursul creditorilor. Aspecte procedurale. Raportul datoriilor – determinare.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate.	

XIV. Partajul succesiunii. Partajul de ascendent Consecințe practice ale seziinei. Petiția de ereditate.	Analiză probleme teoretice. Aplicabilitate practică a conceptelor studiate.	
---	---	--

Bibliografie:

1. J. Kocsis, P. Vasilescu, Drept civil. Succesiuni, ed. Hamangiu, București, 2016.
2. D. Chirică, Tratat de drept civil. Succesiunile și liberalitățile, Hamangiu, București, 2017.
3. Fr. Deak, R. Popescu, „Tratat de drept succesoral”, vol. I- III., Universul juridic, București, 2014-2019;
4. Mircea-Dan Bob-Bocșan, Manual de succesiuni și liberalități. Curs universitar , ed. Universul Juridic, București, 2024;
5. M.D.Bob, Probleme de moșteniri în vechiul și în noul Cod civil, ed. Universul Juridic, București, 2012;
6. M.D. Bocșan, V. Mitea Notă la s.civ. 4169/2001 a Judecătorei sector 2 București, P.R. III, nr. 2/2002;
7. A. Buciuman, Relația dintre obligația naturală și liberalități, SUBB, nr. 2/2007;
8. A.O Chiș, D.C. Grumaz, Fundamentul juridic al aptitudinii persoanei neconcepute de a fi gratificată prin substituții fideicomisare donative, RRDP nr. 5/2016;
9. I. Genoiu, O Mastacan, Moștenirea vacantă în lumina Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, Dreptul nr. 1/2010;
10. J. Goicovici, Liberalitățile reziduale în reglementarea art. 1001-1005 din Noul Cod civil, Curierul Judiciar, nr. 1/2011;
11. B. Ionescu, Considerente teoretice și practice asupra reconstituirii testamentului pierdut, RRDP nr. 4/2008;
12. D. Moreanu, Discuții în legătură cu regimul juridic al certificatului de moștenitor sub imperiul prevederilor Codului civil (Legea nr. 287/2009), Dreptul nr. 7/2012
13. C. Munteanu, Despre amintirile de familie și morminte, RRDP nr. 2/2009;
14. P. Perju, Respectul datorat persoanei și după decesul ei, în reglementările existente în ordinea juridică a unor state europene și nord-americane, precum și în Noul Cod civil român, Dreptul nr. 1/2016;
15. I. Popa, Instituții juridice controversate de drept succesoral menținute sau existente în noul Cod civil român, Dreptul 7/2015;
16. I. Popa, Substituțiile fideicomisare în Codul civil, RRDP nr. 4/2007;
17. D.A. Popescu, Dreptul european al moștenirilor sau cum să traversezi râul simțind pietrele. Dreptul succesoral între trauma tradiției și perspectiva modernității. Principiile regulamentului european al succesiunilor, RRDP nr. 1/2014;
18. R.R. Popescu, „Substituțiile fideicomisare în noul Cod civil”, în Analele UB nr. 94/2015
19. Fl. A. Baias s.a., „Noul Cod civil. Comentariu pe articole”, ediția a 2-a, 2014.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Abordările propuse, ca de altfel și modalitatea de studiu asigură atât înțelegerea realității juridice în domeniul liberalităților, cât și metodologia de aplicare a instituțiilor specifice în funcție de profesionistul dreptului care este chemat să interpreteze textele legale și să le aplice. Temele de curs și de seminar propuse urmăresc dobândirea graduală a conceptelor legale și practice, antamând rezultatele jurisprudențiale atinse până la momentul expunerii, luând, asadar, în calcul orice variație a conceptelor și teoriilor specifice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Examen scris – tip grila	90%
10.5 Seminar/laborator	Verificare pe parcurs	Teste, referate, metode conservative	10%

10.6 Standard minim de performanță

Cunoasterea și aplicarea dispozițiilor legale în materie succesorală. Însusirea cunoștințelor juridice și abilitarea de rezolvare a unor situații juridice cu implicații de drept succesoral. Răspunsuri corecte la 11 grile din 27, fiecare fiind punctat cu 0,33 puncte.

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

Nu este cazul

Data completării

...25.09.2025.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....